

BOCS Alapítvány

CO₂e-kibocsátás megelőzés

2015-2016 jelentés

Dátum: 2017. szeptember 18.

BOCS Alapítvány
HU-8000 Szfvár, Jókai u. 18.
18481862-1-07
OTP 11736116-20130037
India: 11736006-20364317

m@bocs.hu
<http://bocs.hu>
P.H.

Simonyi Gyula
elnök

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3
JELENTÉS	4
Ráfordítások	4
Valorizáció	4
Megelőzött baleset-teherbeesések	5
Megelőzött nem kívánt születések	5
Megelőzött ÜHG kibocsátás levezetése	5
POZITÍV HATÁSOK A KIBOCSÁTÁS-MEGELŐZÉSEN TÚL	7
Források	8
1. számú melléklet	9

Bevezetés

A **BOCS - Bokor Öko Csoport Alapítvány (BOCS Alapítvány, BOCS Foundation,** bejegyzés 1994. okt. 24. Fejér Megyei Bíróság, 341. Pk 61.745/1994., adószám: 18481862-1-07, székhely: H-8000 Székesfehérvár, Jókai u. 18.) a közhasznú minősítést nyomban e jogi kategória bevezetése után, 1999. márc. 24-én kapta meg környezetvédelmi, ismeretterjesztő stb. tevékenységeire.

A BOCS projektjei, globális képzései, társadalmi tudatosság növelő munkája és nemzetközi partnerkapcsolatai elősegítik Magyarország nemzetközi kötelezettségeinek teljesítését a szegény országok támogatása, az ENSZ Kairói Akcióprogramja, 2000 és 2015 között a Milleniumi Fejlesztési Célok, 2015-től pedig a Fenntartható Fejlődés Célok terén. Mindezek révén jelentősen hozzájárul az emberi és állampolgári jogok védelméhez, a női egyenjogúsághoz, a gyermekjogokhoz, a szegénység elleni küzdelemhez, a természet- és környezetvédelemhez, a békéhez és közbiztonsághoz, illetve hosszútávon a migrációs válság megoldásához.

A természet- és környezetvédelem terén a BOCS már 1992 óta foglalkozik a klímavédelemmel (A United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) létrejöttének éve). Tevékenysége elsősorban az ÜHG gázok kibocsátásának megelőzésében segít, az 1997-ben megkötött és 2005-ben érvénybe lépett Kiotói Egyezmény, majd a 2015-ös Párizsi Egyezmény szellemében.

A BOCS 2006 óta magyar tagja az ENSZ 1994-es Kairói Népesedés és Fejlődés Világkonferenciája ma is érvényben lévő Akcióprogramját segítő EuroNGOs.org európai hálózatnak. Alapító és magyar tagja a EuropeanPopulationAlliance.org európai hálózatnak. 2009-ben megkapta az MTA Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete (MÖTE) kitüntetését az ökológia népszerűsítéséért. A BOCS elnöke, Simonyi Gyula 1998-ban kapott meghívást a Balaton Group-ba, az 1982 óta évente a Balatonnál találkozó fenntarthatóság-kutatók globális hálózatába. A BOCS a utóbbi évtizedben több afrikai országban is dolgozott nagy nyugati szervezetek magyar partnereként. A BOCS maga is folyamatosan karbonsemlegesíti a működését.

A 2009-es koppenhágai klímacsúcson már politikai szinten is tárgyalták a fogamzásgátlás emberi jogának (ENSZ, 1968) kibocsátáscsökkentő hatékonyságát. A karbonlábnyomok és a várható élettartam segítségével mérhető az ilyen irányú **társadalmi tudatosságnövelő** tevékenység révén megelőzött baleset-teherbeesésekből fakadó kibocsátás-csökkentés.^{[1][2]}

A fogamzásgátlási lehetőségek hiánya nem csak az eszközök hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a nőknek nincs hozzá joguk, tudásuk, vagy a makro és mikro társadalmi rendszer nem teszi elérhetővé vagy megfizethetővé számukra. Az oktatás, a média, a döntéshozók meggyőzése, a nyomásgyakorlás a költségvetésekre, a technikai fejlődés, a nők felszabadítása, a mozgalmak ébresztése, az egészségügy

gondolkodásmódjának változása stb. mind elősegíti, hogy csak felkészült párok nemzzenek gyermeket, felelős döntéssel.

A magyar nemzetközi fejlesztés (ODA, Official Development Assistance) azt jelenti, hogy az ENSZ elvárása szerint Magyarországnak is a GNI 0,7 %-ával kell segítenie a szegény országokat (a gyakorlatban ez alig haladja meg a 0,1%-ot). A magyar ODA költségvetésből évekig nem ment egy fillér se fogamzásgátlás támogatására. 2003-tól tagja voltunk a Külügy társadalmi tanácsadó testületének (amíg egy bő évtized után meg nem szüntették). Néhány év után már előfordult, hogy pár millió forint fogamzásgátlásra ment. 2015-ben már kb. 50 millió forint ment erre, ami persze még mindig a teljes magyar ODA 0,12%-a csupán (pl. Angliánál, skandinávoknál tízszer ekkora ez az arány). Így bőven van tennivalónk annak a fölismertetésében, hogy a fogamzásgátlás támogatása a szegény világban alapvető magyar érdek is! A felelős családtervezés eszközeinek elérhetővé tétele a szegény országokban ugyanis a leghatékonyabb módja a klímavédelemnek, a közbiztonság javításának, a béke elérésének, a női egyenjogúság és a gyermekjogok előmozdításának, valamint a népvándorlás és a munkanélküliség megelőzésének. <http://euromapping.org/>

Jelentés

Ráfordítások

Ezen jelentés a BOCS Alapítvány 2015 és 2016 évek közötti tevékenységéből adódó szén-dioxid egyenérték kibocsátás megelőzésének mértékét állapítja meg.

A BOCS Alapítvány közhasznú tevékenységére irányuló ráfordításai 2015 és 2016 között összesen 11 596 000 Ft volt. Ennek 20%-át közvetett költségnek (könyvelés stb.) tekintjük, így csak 80%-kal számolunk:

2015: 7554 ezer Ft → 80%-a: 6 043 ezer Ft

2016: 4042 ezer Ft → 80%-a: 3 234 ezer Ft

Valorizáció

Célszerű figyelembe venni az inflációt, ami azt eredményezi, hogy a korábbi költségek többet érnek a jelenben. Így ugyanis lehetőségünk nyílik arra, hogy egy, a ráfordítások hatékonyságát vizsgáló friss jelentés összefüggéseit alkalmazhassuk a múltbéli költségek esetén is. Ezt a fajta értékkövetést az ún. valorizációs szorzószámok alapján tudjuk kiszámolni. A 69/2017. (III. 31.) Kormányrendelet 1. melléklete alapján^[3] a 2016-os szinthez viszonyítva az alábbi módon módosulnak a fentebbi értékek:

2015: 6043 ezer Ft → x 1,078 = 6 515 ezer Ft

2016: 3234 ezer Ft → x 1,000 = 3 234 ezer Ft

Megelőzött baleset-teherbeesések

Mivel nem állnak rendelkezésre magyarországi adatok a baleset-teherbeesések megelőzésére irányuló erőfeszítések költséghatékonyságáról, ezért a következő lépésben a világméretű munka adataival számolunk. A Guttmacher Institute 2016-os közleménye alapján egy tinédzser baleset-teherbeesés megelőzéséhez egy éven át világszinten átlagosan 128,33 USD azaz 32 923 Ft szükséges.^[4] (2017.09.01-i USD árfolyam: 256,55)

Ezen az árfolyamon számolva a BOCS Alapítvány közhasznú tevékenységére irányuló ráfordításai alapján **az elmúlt 2 évben megelőzött baleset-teherbeesések száma: 296.**

Évekre lebontva:

2015: 198

2016: 98

Megelőzött nem kívánt születések

A baleset-teherbeesések hány százaléka végződik a nem kívánt gyermek megszületésével? Világszinten pl. 2008-ban 208 233 ezer terhességből 102 034 ezer végződött a kívánt gyermek születésével (49%), 41 millió abortusszal (20%), **33,3 millió a nem kívánt gyermek megszületésével (16%)**, és 31 millió vetéléssel (15%).^[5] Ebből a kívánt terhességek aránya 59%, a nem kívánt terhességeké pedig 41% (azaz 85 375 ezer).^[6]

Az arányt úgy kaphatjuk meg, ha elosztjuk a megszületett nem kívánt gyermekek számát (33,3 millió fő/év) a nem kívánt terhességek számával (85,3 millió/év). Ez alapján a baleset-teherbeesések 39%-a végződik a nem kívánt gyermek megszületésével. Tehát a BOCS Alapítvány elmúlt 2 évi tevékenysége révén sikeresen megelőzött 296 baleset-teherbeesés 39%-a végződött volna a nem kívánt gyermek megszületésével, vagyis az Alapítvány ez idő alatt **115** nem kívánt születést előzött meg.

Évekre lebontva:

2015: 77

2016: 38

Megelőzött ÜHG kibocsátás levezetése

A BOCS tevékenysége, noha globális hatású, főleg Magyarországon folyik, így a következő lépésben újra magyar adatokat használunk. **Az eredmény ezzel csökkenni fog, mert a világszinten (4,97 t/év) magasabb a magyarnál.** A Világbank adatai alapján a magyar karbonlábnyom 4,27 t/év (a rendelkezésre álló legfrissebb adat 2014-

es).^[7] Ennyi üvegházhatású gázt bocsát ki egy átlagos magyar egy év alatt, széndioxid-egyenértéken számolva. A WHO legfrissebb, 2015-ös adatai alapján a születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon 75,5 év.^[8] Ezen adatok alapján az alábbi összefüggéssel kiszámítható, hogy a BOCS Alapítvány tevékenysége révén mennyi üvegházhatású gázkibocsátást előzött meg az elmúlt 2 évben, évekre lebontva.

Meg nem született nem kívánt gyermekek száma (fő) x magyar átlagos karbonlábnyom (tCO₂e/év) x születéskor várható átlagos élettartam (év)

Évekre lebontva:

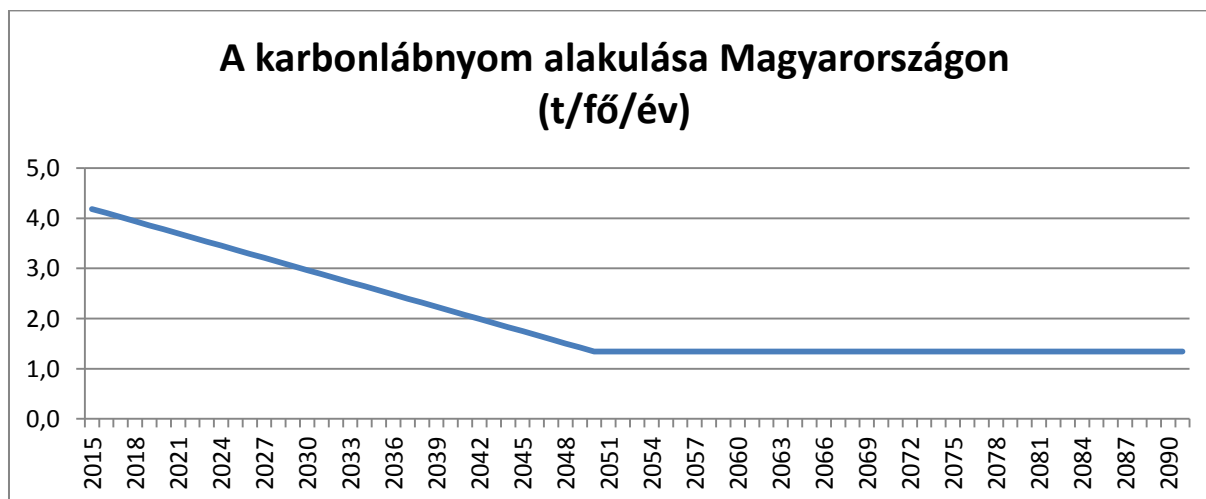
2015: 24 800 tCO₂e

2016: 12 239 tCO₂e

Összesen: 37 039 tCO₂e

Mivel az egy főre jutó karbonlábnyom minden évben változik, ezért a számítás pontosításához a következőket vesszük figyelembe: az Európai Közösség 2011-ben megállapodott abban, hogy 2020-ra 20%-kal, 2030-ra 40%-kal, 2040-re 60%-kal, 2050-re pedig 80%-kal kívánja csökkenteni saját széndioxid-kibocsátását az 1990-es szinthez képest.^{[9][10]} Amennyiben ez a célkitűzés hazánk esetén is sikeresen megvalósul, akkor a 2014-es szinthez képest 2050-re nagyjából harmadára fog csökkenni a fejenkénti kibocsátás.

Magyarországon 1990-ben évi 6,71 tonna volt a karbonlábnyom, most pedig 4,27 tonna, ami az előbbi 63%-a. A mai szint tehát nagyjából megfelel a 2030-as célkitűzésnek. A várható 2050-es magyar éves karbonlábnyom 1,34 tonna lesz, ami a 2014-es szint 31%-a. Azt feltételezzük, hogy 2014 és 2050 között a kibocsátás mértéke lineáris függvény szerint fog csökkenni, évi 4,27 tonnáról évi 1,34 tonnára, majd azon a szinten stabilizálódik. Ha ezeket az értékeket geometriai módon fejezzük ki, akkor a következő grafikont kapjuk:

Így a fentebbi érték 17 433 tCO₂e-re módosul. (Lásd: 1. sz. melléklet)

Évekre lebontva:

2015: 11 745 tCO₂e

2016: 5688 tCO₂e

Összesen: 17 433 tCO₂e

Pozitív hatások a kibocsátás-megelőzésen túl

A baleset-teherbeesések megelőzésének további jótékony hatásai vannak, amiket itt most nem vettünk figyelembe, mert csak a klímavédő hatását számítottuk ki:

- A nem kívánt születések megelőzése nem csak a karbonlábnyomot, hanem az ökolábnyom egyéb tényezőit is csökkenti. Nem vettük figyelembe a fejenkénti ökolábnyom karbonlábnyomon felüli 40%-ának megelőzését, a környezet- és természetvédelem számos területén jelentkező enyhülést (pl. kevesebb mérge-, és szennyezőanyag kerül a bioszférába, a biodiverzitás, talajok, erdők, vizek, infrastruktúra, energia stb. terén pedig enyhül a túlterhelés).
- Nem vettük figyelembe a nem kívánt születések megelőzése mellett a rengeteg abortusz és vetélés, anyai- és csecsemőhalál megelőzését, valamint az anyai- és gyermekegészség javulását.
- Nem vettük figyelembe a baleset-teherbeesések megelőzésének jótékony hatását az élet és a társadalom minőségére: kevesebb nem kívánt gyermek és túlterhelt szülő szenved pszichés sérülésektől és stressztől, csökken a bűnözés és az erőszakos konfliktusok előfordulási aránya, csökken a szegénység és a nemek közti egyenlőtlenség, több lány tanulhat és juthat saját jövedelemhez, mindemellett a demokrácia és kommunikáció megbízhatóbban működik kisebb népességben.
- Nem vettük figyelembe a pozitív gazdasági hatásait: hogy a népességrobbanás fékeződésével mennyivel enyhülnek a költségvetési terhek az egészségügy, oktatás, szociális háló, infrastruktúra, rendvédelem és környezetvédelem terén.

A jelentésben nem vettük figyelembe azt a rengeteg önkéntes munkát, ami mindig is jellemző volt a BOCS Alapítványra (2003-ig egyáltalán nem is voltak alkalmazottak).

Továbbá nem vettük figyelembe azt a rengeteg kiadást, ami nem került be a BOCS költségvetésébe, amikor a meghívók ill. mások projektjei közvetlenül finanszírozták munkánk utazás, szállás, ellátás stb. költségeit.

Források:

- [1] Haul Hawken (szerk.), Drawdown: The Most Comprehensive Plan Ever Proposed to Reverse Global Warming, Penguin Books, 2017.
- [2] Seth Wynes & Kimberly A. Nicholas, The climate mitigation gap: education and government recommendations miss the most effective individual actions, Environmental Research Letters, 2017.
- [3] Magyar Közlöny, 2017. évi 48. szám, 4203. o.,
<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK17048.pdf>
- [4] In Developing Regions, 23 Million Adolescents at Risk of Unintended Pregnancy, Not Using Modern Contraceptives, Guttmacher Institute, 2016,
<https://www.guttmacher.org/news-release/2016/developing-regions-23-million-adolescents-risk-unintended-pregnancy-not-using>
- [5] Singh S et al., Abortion Worldwide: A Decade of Uneven Progress, New York: Guttmacher Institute, 2009., 39. o.,
https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/abortion-worldwide.pdf
- [6] Singh S et al., Abortion Worldwide: A Decade of Uneven Progress, New York: Guttmacher Institute, 2009., 53. o.,
https://www.guttmacher.org/sites/default/files/report_pdf/abortion-worldwide.pdf
- [7] CO₂ emissions (metric tons per capita), The World Bank Group,
<https://data.worldbank.org/indicator/EN.ATM.CO2E.PC?locations=HU-1W>
- [8] WHO statistics of Hungary: <http://www.who.int/countries/hun/en/>
- [9] . Andreas Kraemer, Roadmap for a Low-Carbon Economy by 2050, 2011,
<http://ecologic.eu/3960>
- [10] 2050 low-carbon economy, European Commission Climate Action, Climate strategies & targets, https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2050_en

1. számú melléklet

Év	Karbonlábnyom (t)	Megelőzött nem kívánt születések éves karbonhagyatéka		Karbonhagyaték (t)
		2015	2016	
1990	6,71			
2015	4,18	322,23		322,23
2016	4,10	315,98	155,94	471,91
2017	4,02	309,72	152,85	462,58
2018	3,94	303,47	149,77	453,24
2019	3,86	297,22	146,68	443,90
2020	3,78	290,97	143,59	434,56
2021	3,70	284,72	140,51	425,22
2022	3,62	278,46	137,42	415,89
2023	3,54	272,21	134,34	406,55
2024	3,45	265,96	131,25	397,21
2025	3,37	259,71	128,17	387,87
2026	3,29	253,45	125,08	378,53
2027	3,21	247,20	122,00	369,20
2028	3,13	240,95	118,91	359,86
2029	3,05	234,70	115,82	350,52
2030	2,97	228,44	112,74	341,18
2031	2,89	222,19	109,65	331,84
2032	2,80	215,94	106,57	322,51
2033	2,72	209,69	103,48	313,17
2034	2,64	203,43	100,40	303,83
2035	2,56	197,18	97,31	294,49
2036	2,48	190,93	94,22	285,15
2037	2,40	184,68	91,14	275,82
2038	2,32	178,42	88,05	266,48
2039	2,24	172,17	84,97	257,14
2040	2,15	165,92	81,88	247,80
2041	2,07	159,67	78,80	238,46
2042	1,99	153,41	75,71	229,13
2043	1,91	147,16	72,63	219,79
2044	1,83	140,91	69,54	210,45
2045	1,75	134,66	66,45	201,11
2046	1,67	128,41	63,37	191,77
2047	1,59	122,15	60,28	182,44
2048	1,51	115,90	57,20	173,10
2049	1,42	109,65	54,11	163,76
2050	1,34	103,40	51,03	154,42
2051	1,34	103,40	51,03	154,42
2052	1,34	103,40	51,03	154,42
2053	1,34	103,40	51,03	154,42
2054	1,34	103,40	51,03	154,42
2055	1,34	103,40	51,03	154,42
2056	1,34	103,40	51,03	154,42
2057	1,34	103,40	51,03	154,42
2058	1,34	103,40	51,03	154,42

2059	1,34	103,40	51,03	154,42
2060	1,34	103,40	51,03	154,42
2061	1,34	103,40	51,03	154,42
2062	1,34	103,40	51,03	154,42
2063	1,34	103,40	51,03	154,42
2064	1,34	103,40	51,03	154,42
2065	1,34	103,40	51,03	154,42
2066	1,34	103,40	51,03	154,42
2067	1,34	103,40	51,03	154,42
2068	1,34	103,40	51,03	154,42
2069	1,34	103,40	51,03	154,42
2070	1,34	103,40	51,03	154,42
2071	1,34	103,40	51,03	154,42
2072	1,34	103,40	51,03	154,42
2073	1,34	103,40	51,03	154,42
2074	1,34	103,40	51,03	154,42
2075	1,34	103,40	51,03	154,42
2076	1,34	103,40	51,03	154,42
2077	1,34	103,40	51,03	154,42
2078	1,34	103,40	51,03	154,42
2079	1,34	103,40	51,03	154,42
2080	1,34	103,40	51,03	154,42
2081	1,34	103,40	51,03	154,42
2082	1,34	103,40	51,03	154,42
2083	1,34	103,40	51,03	154,42
2084	1,34	103,40	51,03	154,42
2085	1,34	103,40	51,03	154,42
2086	1,34	103,40	51,03	154,42
2087	1,34	103,40	51,03	154,42
2088	1,34	103,40	51,03	154,42
2089	1,34	103,40	51,03	154,42
2090	1,34	51,70	51,03	102,72
2091	1,34		25,51	25,51
Összes karbonhagyaték (t)		11 745,38	5 688,43	17 433,81

Megelőzött nem kívánt születések száma		Összesen
2015	2016	
77	38	115

Megjegyzés: Az utolsó éveket mutató mezőkben a fölöttük lévő érték fele szerepel, mert így jelezzük, hogy a születéskor várható átlagos élettartam nem egészen jött ki, hanem 75,5-re.

Dátum: 2017. szeptember 18.

Kántor Sztella Nóra

Kántor Sztella Nóra
közgazdász - fenntarthatósági
szakértő

Simonyi Gyula

Simonyi Gyula
BOCS Alapítvány
elnök